

Εναλλακτικές «θεραπευτικές» μέθοδοι - Μια Ορθόδοξη Χριστιανική θεώρηση (Θεοφιλ. Επίσκοπος Καρπασίας Χριστοφόρος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 23 Μαΐου, 2012

Κριτική Χριστιανική θεώρηση

α. Ο Θεός και η φύση

Οι εκφραστές των λεγομένων «εναλλακτικών θεραπειών» ή της Ολιστικής Ιατρικής παρουσιάζονται ως φυσιολάτρες και καλούν τους ανθρώπους, για να αποκτήσουν υγεία και μακροζωία, να επιστρέψουν πίσω στους «**Φυσικούς Νόμους**» και να εναρμονισθούν με αυτούς. Κάθε παραβίαση των «Φυσικών Νόμων», όπως τους διδάσκει η νέα τάση, θεωρείται θανάσιμη αμαρτία. Σύνθημά τους είναι: «Θεός και Φύσις - Νόσων Λύσις». Μερικοί μάλιστα που ασχολούνται με αυτές τις μεθόδους **προσπαθούν σ' αυτές τις θέσεις να δώσουν ένα ορθόδοξο χαρακτήρα και να τις συμβιβάσουν με την Ευαγγελική και Πατερική πίστη της Εκκλησίας μας**. Γι' αυτό και κρίνουμε σκόπιμο να παραθέσουμε ολοκληρωμένη την ορθόδοξη διδασκαλία, για να μπορεί ο Χριστιανός να έχει ένα σωστό και ακριβές κριτήριο.

Τα πάντα εδημιουργήθησαν από το μηδέν από τον Τριαδικό Θεό και υπάρχουν και συντηρούνται, όχι με βάση τους «Φυσικούς Νόμους», αλλά με βάση την ενέργεια τού Θεού. Γι' αυτό και η Αγία Γραφή στη διήγηση της δημιουργίας αναφέρει ότι μετά τη δημιουργία κάθε φάσης τού κόσμου ο Θεός «ευλόγησεν αυτά», δηλαδή τους μετέδωσε την άκτιστη ενέργειά Του, η οποία τα συγκρατεί σε αρμονία και τα συντηρεί. Οι φυσικοί νόμοι είναι και αυτοί δημιούργημα τού Θεού και λειτουργούν με βάση την πρόνοιά Του και όχι αυτόνομα.

Ο τρόπος με τον οποίο ο κόσμος ήλθε στην ύπαρξη και αυτή τούτη η ουσία τού κόσμου δεν είναι δυνατό να προσδιορισθεί από τον άνθρωπο· δεν είναι αντικείμενο επιστημονικής έρευνας, γιατί ξεπερνάει τη γνωστική δυνατότητα τού ανθρώπου. Και

αυτό γιατί ο ίδιος ο άνθρωπος είναι ένα μέρος αυτής της κτιστής πραγματικότητας και άρα από τη φύση του πεπερασμένος.

Έτσι, η Ορθοδοξία, έχοντας πλήρη επίγνωση των ορίων μεταξύ ακτίστου Θεού και κτιστής δημιουργίας, δεν θεοποιεί και δεν αυτονομεί τον κόσμο, τη φύση, πράγμα που κάνει η ειδωλολατρία, ο αποκρυφισμός, η ολιστική «ιατρική» και οι εναλλακτικές μέθοδοι «θεραπείας».

Ο Ορθόδοξος Χριστιανός κάνοντας σαφή διάκριση ανάμεσα στον Δημιουργό και στα δημιουργήματα δεν **ειδωλοποιεί τη φύση**, ούτε και τον εαυτό του. **Δεν ελπίζει ότι με την «ταύτισή» του με την φύση θα εξελιχθεί ή θα αποκτήσει υγεία, δύναμη, σοφία, ευτυχία, μακροζωία.** Δεν αναζητεί μέσα σ' αυτήν κάποιες **απόκρυφες υπερβατικές δυνάμεις** πιστεύοντας ότι με την «ενεργοποίησή» τους θα λύσει όλα του τα υπαρξιακά προβλήματα. Η ελπίδα τού Χριστιανού είναι στον Τριαδικό Θεό, ο οποίος μας εδημιούργησε από την αρχή «κατ' εικόνα» Του με σκοπό το «καθ' ομοίωσιν» (Γέν. α', 26) και όχι στα δημιουργήματα. **Σκοπός τού πιστού δεν είναι να αναζητήσει μέσα από τους «Φυσικούς Νόμους» και τα κτιστά την υγεία και τη μακροζωία, αλλά την εν Χριστώ σωτηρία**, ακόμα και μέσα από την ασθένεια τού σώματος, όπως και ο Απόστολος Παύλος, αλλά και τόσοι άλλοι άγιοι της Εκκλησίας μας.

Ο σκοπός δεν είναι ο άνθρωπος να στραφεί στη φύση και να «ταυτιστεί» με αυτήν, αλλά η φύση, η οποία μετά την πτώση και αυτή συστενάζει και οδυνάται, να ελευθερωθεί και να υποταχθεί «από της δουλείας της φθοράς εις την ελευθερίαν της δόξης των τέκνων τού Θεού» (Ρωμ. η', 18 - 23).

Η Εκκλησία μιλά συνεχώς γι' αυτή την εν Χριστώ αλλαγή, που διαφέρει σαφώς και ουσιαστικά από την αλλαγή που επαγγέλλονται όλα τα νεοφανή συστήματα σωτηρίας με αυτόματες και εύκολες διαδικασίες.

Η αλλαγή αυτή, σύμφωνα και με τον Ιερό Χρυσόστομο, συντελείται με την ενέργεια της Χάριτος τού Χριστού και όχι με την ενέργεια τού ανθρώπου μέσω **κτιστών**

ΤΕΧΝΙΚΩΝ, όπως είναι αυτά που μας προτείνουν οι υγιεινιστές και οι οικολόγοι και φυσικοθεραπευτές. Ο αναλλοίωτος Θεός είναι που αλλοιώνει και τον άνθρωπο και τη φύση.

Η αλλαγή αυτή συνίσταται στην απαλλαγή, όχι από τις ασθένειες, τις θλίψεις και τους πόνους (Ιωάν. ιστ', 33), αλλά από τη φθορά και τη θνητότητα, από απόψεως πνευματικής, και την απόκτηση της αθανασίας στον μέλλοντα αιώνα, όπου δεν θα υπάρχει «οδύνη, λύπη και στεναγμός» (πρβλ. Ρωμ. η', 23).

Η αλλαγή αυτή πηγάζει από την Ανάσταση τού Χριστού, και επειδή το Σώμα τού Αναστημένου Ιησού είναι η Εκκλησία, η αλλαγή και μεταμόρφωση των πάντων αρχίζει και συνεχίζεται και θα ολοκληρωθεί στη Δευτέρα Παρουσία δια των αγιαστικών Μυστηρίων της Εκκλησίας.

Αυτό βεβαιώνεται από το νέφος των Μαρτύρων και Αγίων της Εκκλησίας μας. Τα σώματά τους έμειναν άφθαρτα, τα λείψανα τους ευωδιάζουν, θαυματουργούν και μαρτυρούν τη δυνατότητα της εν Χριστώ σωτηρίας, **όχι γιατί έκαναν υγιεινή διατροφή και ζούσαν σύμφωνα με τους «Φυσικούς Νόμους» ή γιατί ακολουθούσαν τις εναλλακτικές «θεραπείες», αλλά γιατί μέσα από τις θλίψεις, τις ασθένειες, τους αγώνες τους ασκητικούς για πνευματική κάθαρση, και όχι για σωματική αποτοξίνωση, έγιναν σκεύη εκλεκτά της Χάριτος τού Χριστού.**

Η Εκκλησία δεν καταφεύγει στη φύση, για να θεραπεύσει τους ανθρώπους και να τους εναρμονίσει με τους λεγόμενους «Φυσικούς Νόμους» και τη φύση γενικά, αλλά χρησιμοποιώντας τα δημιουργήματα τού Θεού, χωρίς να τα απολυτοποιεί, τα εντάσσει μέσα στην πνευματική και λειτουργική ζωή της, ώστε και δια των ορατών στοιχείων, αγιάζοντάς τα, να μεταδώσει στους πιστούς την άορατη και άκτιστη ενέργεια τού Θεού. Έτσι, με τα άγια Μυστήρια ο άρτος γίνεται Σώμα Χριστού, ο οίνος Αίμα Χριστού, το λάδι Άγιο Έλαιο, τα μύρα Άγιο Χρίσμα, το νερό της κτιστής δημιουργίας γίνεται νερό αγιασμού, ο άνθρωπος μέλος τού Σώματος τού Χριστού. Ευλογεί το σταφύλι, το τυρί, τα αυγά, το κρέας. Η Εκκλησία αξιοποιεί θετικά ολόκληρη την υλική δημιουργία. Τα πάντα τα θεωρεί καρπό της αγάπης τού Θεού, τα οποία έχουν ως τελικό σκοπό την εξυπηρέτηση της σωτηρίας τού ανθρώπου και όχι

την εν τω κόσμω απόλαυσή τους.

Ασθένεια και Υγεία

Ένας από τους βασικούς στόχους που θέτουν οι «εναλλακτικές θεραπείες» και οι λεγόμενοι φυσικοθεραπευτές είναι **η απαλλαγή τού ανθρώπου από κάθε μορφής ασθένεια, πόνο, δυστυχία και θλίψη**. Κάθε ασθένεια που έχει ο άνθρωπος αξιολογείται αρνητικά και ερμηνεύεται ως «αμαρτία», που φέρει μέσα του και από την οποία πρέπει να ελευθερωθεί.

Η κάθε αρρώστια που έχει ο άνθρωπος τού λογίζεται ως έλλειψη αγάπης και ως αρνητική σχέση με τον εαυτό του, το σύμπαν, τη φύση και τους άλλους ανθρώπους.

Γενικά, στις μεθόδους αυτές η θλίψη, ο πόνος, η ασθένεια και κάθε δυστυχία στον άνθρωπο αξιολογείται αρνητικά και για να είναι ευτυχισμένος πρέπει να ακολουθήσει τις μεθόδους και τεχνικές των ομάδων αυτών για να αποκτήσει υγεία και μακροζωία.

Επειδή ο άνθρωπος αναπόφευκτα βιώνει στη ζωή του τον πόνο, την ασθένεια, τη θλίψη και ζητά την απάμβλυσή τους, εύκολα παγιδεύεται στις υποσχέσεις και εύκολες λύσεις που τού προτείνουν, διακινδυνεύοντας και την υγεία του, αλλά και την πνευματικότητά του, **πιστεύοντας ότι η ζωή του εξαρτάται από την υγεία του και ότι το παν γι' αυτόν είναι να την έχει**.

Είναι ανάγκη, λοιπόν, να δούμε και να αξιολογήσουμε το θέμα της υγείας και της ασθένειας μέσα από την Ορθόδοξη Πίστη μας, όπως αυτή μας παραδόθηκε από τους Αποστόλους και τους Πατέρες.

Μια διδασκαλία, για να είναι ορθόδοξη, πρέπει να αρχίζει από τη θεώρηση τού τι ήταν πριν από την πτώση ο άνθρωπος, τι έγινε μετά και πως επανήλθε μετά την ενανθρώπιση τού Χριστού.

Η φθορά και η θνητότητα, η ασθένεια, ο πόνος κ.τ.λ., ήρθαν μέσα στη ζωή τού ανθρώπου μετά την πτώση, είναι καρποί και αποτελέσματα της αμαρτίας τού Αδάμ. Αμέσως μετά την εκούσια παράβαση της εντολής τού Θεού, διότι αυτό είναι η πτώση, ο άνθρωπος απώλεσε τη θεία Χάρη και όλος ο οργανισμός του, όπως λένε οι Πατέρες, έγινε μία πληγή. Φόρεσε, σύμφωνα με την πατερική θεολογία, τους **δερμάτινους χιτώνες**. Έτσι, υπεισήλθε στη ζωή του ο θάνατος, ο πόνος, οι αρρώστιες κ.τ.λ. Όλα αυτά έγιναν γι' αυτόν μία φυσική πλέον κατάσταση. Γι' αυτό και ο Απόστολος Παύλος μιλά για το θέμα αυτό και μας λέγει ότι, *«ὡσπερ δι' ενός ανθρώπου η αμαρτία εις τον κόσμον εισήλθε και δια της αμαρτίας ο θάνατος και ούτως εις πάντας ανθρώπους ο θάνατος διήλθεν»* (Ρωμ. ε', 12).

Πρέπει εδώ να τονίσουμε παρενθετικά ότι οι ασθένειες που έρχονται στο ανθρώπινο σώμα είναι αποτέλεσμα διαφόρων αιτιών, που έχουν όμως σχέση όλες με τη ζωή τού μεταπτωτικού ανθρώπου. Κατ' αυτόν τον τρόπο έχουμε ασθένειες, που είναι αποτέλεσμα μιας άσπυτης ζωής, άλλες που οφείλονται σε δαιμονική ενέργεια ή από μίσος των δαιμόνων, επειδή δεν μπορούν να ενεργήσουν μέσα από τις ηδονές, που νεκρώθηκαν με τη Χάρη τού Θεού, μετά από άσκηση και αγώνα ή για να μας οδηγήσουν στην απόγνωση και το γογγυσμό κατά τού Θεού. Άλλες ασθένειες συμβαίνουν ή επέρχονται κατά παραχώρηση τού Θεού ως ευλογία, για να βοηθήσουν τον άνθρωπο στην περαιτέρω κάθαρση και το φωτισμό του ή ακόμα, για να φανερωθεί ή αρετή και η αγιότητά του (π.χ. Ιώβ, Απόστολος Παύλος) και άλλοτε ως αποτέλεσμα της φυσικής φθοράς της ανθρώπινης φύσης. **Μ' αυτόν τον τρόπο εξαγνίζουν και σώζουν τον άνθρωπο. Συνεπώς, η αρρώστια δεν έχει ως αιτία την απομάκρυνση τού ανθρώπου από τους «Φυσικούς Νόμους» και τη φυσική υγιεινή διατροφή, αλλά την φθαρείσα από την πτώση φύση που κουβαλά μέσα του.**

Έτσι, εξηγείται και το γεγονός ότι όση υγιεινή διατροφή και αν κάνει κάποιος, σε όσες εναλλακτικές «θεραπείες» και αν καταφύγει, την ασθένεια και τον θάνατο δεν μπορεί να τα αποφύγει. Είναι αυτό που είπε ο Χριστός ξεκάθαρα στον Διάβολο, όταν τον πείραξε στην έρημο: *«Ουκ επ' άρτω μόνω ζήσεται άνθρωπος, άλλ' επί παντί ρήματι εκπορευομένω δια στόματος Θεού»* (Ματθ. δ', 4). Σχολιάζει το χωρίο αυτό ο

Ιερός Χρυσόστομος και λέγει ότι «*δύναται ο Θεός και ρήματι θρέψαι τον πεινώντα*». Το όλα νόημα των λόγων τού Θεού εν σχέσει και με το θέμα μας είναι: **Η τροφή, είτε είναι υγιεινιστική είτε όχι δεν θα διατηρήσει τον άνθρωπο υγιή ή ζωντανό, εάν δεν πει ο Θεός να είναι υγιής ή ζωντανός** : «Και γαρ παν ρήμα εκπορευόμενον δια στόματος Θεού επί τον πεινώντα, δίκην τροφής συνέχει την ζωήν αυτού και αρκεί αυτό» (Ζιγαβηνός).

Ο Απόστολος Παύλος, στην Α' Κορινθίους ιε', μας λέγει ξεκάθαρα ότι η ελπίδα μας εν Χριστώ δεν είναι το πως θα ζήσουμε καλύτερα σ' αυτή τη ζωή, αλλά πως μέσα από αυτή τη ζωή θα ζωοποιηθούμε εν τω Χριστώ. Γι' αυτό και δεν καταργεί το θάνατο από τη ζωή μας, αφήνοντάς μας μέσα από αυτόν να προσδοκούμε την αιώνιο ζωή και να αγωνιζόμαστε γι' αυτή: έτσι, ο θάνατος θα καταργηθεί ως ο τελευταίος εχθρός με τη Δευτέρα Παρουσία τού Κυρίου (Α' Θεσ. δ', 13 - 18).

Οι θλίψεις στη ζωή μας δεν είναι κάτι το κακό, ούτε αξιολογούνται αρνητικά, γιατί η Ανάσταση τού Χριστού είναι μία πραγματικότητα: η τελική νίκη κατά των θλίψεων, ασθενειών και τού θανάτου είναι για τον Χριστιανό μία βεβαιότητα και πραγματικότητα. Οι Χριστιανοί δεν στηρίζονται και δεν αποβλέπουν σ' αυτήν τη ζωή, αλλά προσδοκούν «*ανάστασιν νεκρών και ζωήν τού μέλλοντος αιώνος*».

Ο ίδιος ο Χριστός διαβεβαίωσε τους Μαθητές Του ότι **μέσα στον κόσμο αυτό θα έχουν θλίψεις. Δεν τους υποσχέθηκε ανέσεις, χαρές κοσμικές, υγεία και μακροζωία**. Παράλληλα όμως, τους ενέπνευσε και την βεβαία ελπίδα ότι Αυτός θα είναι ο τελικός νικητής των θλίψεων: «*εν τω κόσμω θλίψιν έξετε αλλά θαρσείτε, εγώ νενίκηκα τον κόσμον*» (Ιωάν, ιστ', 33).

Οι ασθένειες, οι θλίψεις και γενικά οι δοκιμασίες στη ζωή, λένε οι Πατέρες της Εκκλησίας, γίνονται το μέσον για να γνωρίσει ο άνθρωπος την αδυναμία του και να ταπεινωθεί, προφυλάσσοντας τον εαυτό του από την υπερηφάνεια, που διώχνει τη Χάρη τού Θεού.

Ο Απόστολος Παύλος, ο οποίος έλαβε ιδιαίτερα πνευματικά χαρίσματα και δέχθηκε

ουράνιες και ανεκκλήτες αποκαλύψεις από τον Χριστό, **ήταν βαριά άρρωστος και παρακαλούσε τον Θεό να τον θεραπεύσει**, όχι για να ζει μία πιο άνετη ζωή και να αποκτήσει μακροζωία, αλλά για να μπορεί να κηρύττει το Ευαγγέλιο της σωτηρίας στους ανθρώπους και να διακονεί το σχέδιο της Θείας Οικονομίας. Παρακάλεσε, λέγει, τρεις φορές τον Κύριο να τού σηκώσει την ασθένεια αυτή και ο Κύριος δεν τον θεράπευσε, αλλά τού έδωσε την απάντηση, που αποτελεί και το ορθόδοξο φρόνημα, για την αντιμετώπιση της ασθένειας: **«Αρκεί σοί η χάρις μου· η γαρ δύναμίς μου εν ασθενεία τελειούται»**.

Το πιο συγκλονιστικό όμως, που αποτελεί και ένα ράπισμα πνευματικό στο φρόνημα των εκφραστών της εναλλακτικής «θεραπείας», φυσικοθεραπείας και υγιεινής διατροφής, είναι η στάση τού Αποστόλου Παύλου στην απάντηση αυτή τού Κυρίου: **«Ήδιστα (ευχαρίστως) ούν μάλλον καυχῆσομαι εν ταις ασθενείαις μου, ίνα επισκηνώση επ' εμέ η δύναμις τού Χριστού διο ευδοκῶ (=ευφραίνομαι) εν ασθενείαις, εν ύβρεσιν, εν ανάγκαις, εν διωγμοίς, εν στεναχωρίαις υπέρ Χριστού· όταν γαρ ασθενῶ, τότε δυνατός ειμί»** (Β' Κορ. ιβ', 9-10). Μάλιστα, μέσα από την αποδοχή της ασθένειας οδηγείται και στην πνευματική οικοδομή, αφού ο ίδιος ομολογεί ότι, **«και τη υπερβολή των αποκαλύψεων ίνα μη υπεραίρωμαι (= υπερηφανεύομαι), εδόθη μοι σκόλοψ τη σαρκί»** (Β' Κορ. ιβ', 7).

Έτσι σκέπτονται και έτσι αντιμετωπίζουν οι Χριστιανοί τις δοκιμασίες· χαίρονται και ταπεινώνονται μέσα από τις θλίψεις, γιατί επισκηνώνει μέσα τους η Χάρις τού Θεού, ενώ αντίθετα οι άλλοι χαίρονται και υπερηφανεύονται, γιατί με τα κτιστά φυσικά μέσα έχουν υγεία, ομορφιά και μακροζωία.

Στο σημείο αυτό τίθεται το ερώτημα κατά πόσο ο Χριστιανός πρέπει να ενδιαφέρεται για την υγεία τού σώματος του.

Το σώμα μας είναι «ναός τού Αγίου Πνεύματος» και μέσα σ' αυτό κατοικεί ο Θεός και κατά συνέπεια είναι μέλος τίμιο και άγιο του Σώματος τού Χριστού (Ιωάν. στ', 53-56. Εφεσ. α', 22-23). Αυτό και μόνο μας επιφορτίζει με την υποχρέωση να προστατεύουμε το σώμα και να μην το φθείρουμε διότι **«ει τις τον ναόν τού Θεού φθείρει, φθερεί τούτον ο Θεός· ο γαρ ναός τού Θεού Άγιος εστίν, οίτινες έστε υμείς»**

(Α' Κορ. γ', 17). Γι' αυτό και η Εκκλησία δεν απορρίπτει την Ιατρική Επιστήμη, ούτε απεύχεται τη θεραπεία των πιστών. Αυτός ο ίδιος ο Κύριος και οι Απόστολοί Του εθεράπευαν τους ανθρώπους, όχι όμως για να έχουν απλώς υγεία και μακροζωία, αλλά μέσα από τη θεραπεία να οδηγηθούν στην πνευματική ζωή και την εν Χριστώ σωτηρία. Αυτό έκαναν και όλοι οι άγιοι και θαυματουργοί της Εκκλησίας μας.

Για την Ορθοδοξία η σωματική υγεία δεν είναι αυτοσκοπός της ζωής μας. Λένε οι εκφραστές των πιο πάνω μεθόδων: **Πρώτα να έχουμε υγεία και μετά όλα θα πάνε καλά.** Αυτό είναι αντίθετο με την ορθόδοξη πίστη μας. Πρώτα να έχουμε τη Χάρη τού Θεού και όλα τα άλλα θα πάνε καλά. Ο Χριστιανός ζώντας μέσα σ' αυτό τον κόσμο, αγωνιζόμενος και ενδιαφερόμενος και για τη σωματική του υγεία, αυτό δεν το κάνει για να αποφύγει τον θάνατο και να ζήσει περισσότερο, αλλά για να υπερβεί τον θάνατο και να γίνει μέτοχος της αιωνίου ζωής.

Αυτό επιτυγχάνεται, όχι με την απολυτοποίηση οποιωνδήποτε μεθόδων ξενόφερτων με έντονα ανατολίτικα και αποκρυφιστικά-μυστικιστικά στοιχεία, αλλά δια τού όλου έργου της Εκκλησίας.

Η Εκκλησία, χωρίς να απομονώνει τη ψυχή από το σώμα, ενδιαφέρεται γι' αυτό, αφού είναι στενά συνδεδεμένο με την ψυχή και μετέχει και αυτό τού αγιασμού και της σωτηρίας. Γι' αυτό και έχει το μυστήριο τού Ευχελαίου και διάφορες ευχές για τις ασθένειες. Ακόμα και μέσα στο κατ' εξοχήν μυστήριο της θείας Ευχαριστίας εύχεται «*υπέρ των εν ασθένεια, νοσούντων, καμνόντων και της σωτηρίας αυτών*». Ακόμη, **θεωρεί και προτείνει ως τα κυριότερα φάρμακα και για τη σωματική υγεία, την προσευχή, τη μετάνοια, την εξομολόγηση, τη θεία Κοινωνία**, τα οποία παρέχουν την ζωοποιό Χάρη τού Θεού.

Αυτό δεν σημαίνει ότι οι πιστοί δεν πρέπει να πηγαίνουν στους ιατρούς, για να λάβουν θεραπευτική βοήθεια. Ο ίδιος ο Θεός, μας λέγει η Αγία Γραφή, «*έδωκεν ανθρώποις επιστήμην*». Γιατί όμως; «*Ενδοξάζεσθαι εν τοις θαυμασίοις αυτού*» (Σοφία Σειράχ λη', 6). Η επιστήμη, που μετατρέπεται σε δοξολογία Θεού και υπηρετεί τη σωτηρία τού κόσμου, αποτελεί, τόσο για τον άνθρωπο, όσο και για όλη τη δημιουργία, πηγή ευλογίας. Εάν, όμως, αποσκοπεί στις εγωιστικές επιδιώξεις τού ανθρώπου και την αυτονόμησή του από τον Θεό, τότε τα καταστροφικά

αποτελέσματά της έχουν σχέση και με τον άνθρωπο, αλλά και με όλη τη δημιουργία.

Συνεπώς, εκτιμούμε και σεβόμαστε το έργο των ιατρών, αλλά δεν παραθεωρούμε την ενέργεια και το θέλημα τού Θεού, που προσφέρεται δια της Εκκλησίας Του.

Αλλαγή φρονήματος - ορθόδοξο φρόνημα

Οι μέθοδοι της εναλλακτικής «θεραπείας» και της υγιεινής διατροφής, όπως σήμερα προβάλλονται μέσα από τις ποικιλώνυμες ομάδες, οργανώσεις και συστήματα, αλλάζουν, χωρίς να γίνεται αντιληπτό, το φρόνημα τού Χριστιανού και αυτό είναι το πιο επικίνδυνο. **Στρέφουν τον νου και την προσοχή του στα υλικά τού κόσμου τούτου, ώστε ολόκληρη η ζωή του να περιστρέφεται γύρω από τα θέματα της υγείας και της διατροφής. Η μέριμνά τους είναι το πόσο υγιείς είναι και πόσες θερμίδες καταναλώνουν καθημερινά.** Συχνά ακούμε ότι η ομοιοπαθητική με έσωσε, η φυσικο-παθητική έχει σωτήρια για τον άνθρωπο αποτελέσματα κτλ. Όλα αυτά δεν λέγονται, ούτε γράφονται απλώς για σκοπούς διαφήμισης ή εντυπωσιασμού. Είναι το νέο φρόνημα που καλλιεργείται σε όσους ακολουθήσουν τις μεθόδους αυτές. Ένα φρόνημα, που, όπως θα δούμε στη συνέχεια, είναι ασυμβίβαστο με το ορθόδοξο χριστιανικό φρόνημα. **Πριν προχωρήσουμε στην έκθεση τού ορθόδοξου φρονήματος κρίνουμε σκόπιμο να παραθέσουμε κάποια στοιχεία των τάσεων αυτών, που δείχνουν ξεκάθαρα το φρόνημά τους.**

Ο Φυσικοπαθητικός Ανδρέας Νικολάου διακηρύττει:

«Η ΦΥΣΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΟΛΟΓΙΚΗ είναι φωνή βοώντος, δηλαδή φωνή δυνατή, που λέει: Μετανοείτε», Συναισθανθείτε το. Αντιληφθείτε τον κίνδυνο εις τον οποίον μας οδηγεί η Ζωή που σήμερα ζούμε. Χρησιμοποιήστε τους υγιεινούς όρους για τη διατήρηση της υγείας, για την πρόληψη και θεραπεία της ασθένειας. Μόνο οι ανεξάντλητες δυνάμεις, η φυσική διατροφή, ο ήλιος, το φως, ο αέρας, η γυμναστική, θα σάς χαρίσουν τη σωματική αλκή και την τέλεια πνευματική διαύγεια, ώστε να γίνει η ζωή σας πραγματικά μακάρια. Η μακροβιότητα μπορεί να εξασφαλισθεί μόνο

με την Υγιεινή Ζωή. Η Μαύρη Τέχνη - η Επιστημονική Μαγειρική έχει σκοτώσει πιο πολλούς από όσους έχουν σκοτώσει όλοι οι πόλεμοι της Ιστορίας. Η Πολυφαγία-υπερσιτισμός από ζωικές τροφές έχει σακατέψει εκατομμύρια ανθρώπους. Η Υγεία είναι η ομαλή λειτουργία της Ζωής και η Ασθένεια η ανώμαλη λειτουργία της Ζωής. Την Υγεία μπορείς να την επανακτήσεις και τη διατηρήσεις μόνο με τις φυσικές συνθήκες της Ζωής».

Ο Γ. Σαββίδης, γνωστός στην Κύπρο για τις Φυσιοθεραπευτικές του δραστηριότητες, εκφράζει ακόμα πιο προωθημένες απόψεις.

Χαρακτηρίζει τη Φυσιοθεραπεία ως τη «νέα θρησκεία» που με τα «κοσμοσωτήρια δόγματα της» θα σώσει τον κόσμο.

Όλα αυτά που αναφέραμε συνιστούν ή δεν συνιστούν αλλαγή τού φρονήματος τού ορθόδοξου Χριστιανού; Ας το δούμε μέσα από την παράθεση τού ορθόδοξου φρονήματος σύμφωνα με την ορθόδοξη διδασκαλία.

Κατ' αρχάς, να πούμε ότι το φρόνημα των Πατέρων της Εκκλησίας μας, δηλαδή η ζωντανή Παράδοση και ζωή της Εκκλησίας, είναι ταυτισμένο με το φρόνημα τού Χριστού και των Αποστόλων, είναι η συνέχεια αυτού του φρονήματος. Δεν διστάζουν οι άγιοι να καυτηριάσουν τις άσχημες καταστάσεις και εκδηλώσεις των ανθρώπων, και να ελέγξουν τις κακοδοξίες τους, που επηρεάζουν τη σωτηρία των ανθρώπων. Αυτό το επισημαίνουμε **γιατί στην εποχή μας καταβάλλεται έντονη και έντεχνη προσπάθεια να αλλάξουμε και το φρόνημα και τον τρόπο σκέψης των Πατέρων, ακόμα και τους όρους που χρησιμοποίησαν, για να διατυπώσουν την αλήθεια με άλλους μοντέρνους,** οι οποίοι θα ωραιοποιήσουν τα πράγματα και θα είναι αρεστοί στον πολύ κόσμο. Όμως, η αλλαγή αυτή αλλοιώνει αυτή τούτη τη σωτηρία τού ανθρώπου.

Επιδιώκουν ίσως να εντυπωσιάσουν, να δημιουργήσουν σύγχυση, να καλύψουν το αληθινό νόημα των λόγων των Πατέρων και τού Ευαγγελίου. Αυτό το πνεύμα είναι ξένο προς τους αγίους. Αυτοί είναι στα θέματα που θίγουν λιτοί, εκφραστικοί,

αληθινοί, μα προπάντων αγιοπνευματικοί, χωρίς να νοιάζονται τι θα πουν οι άλλοι γι' αυτά που γράφουν, επειδή έχουν τη συνείδηση ότι εκφράζουν την αλήθεια τού Ευαγγελίου, που αποτελεί τη μόνη οδό σωτηρίας.

Πριν προχωρήσουμε στην ανάλυση τού ορθόδοξου φρονήματος, να δώσουμε ένα σύντομο ορισμό αυτού τού φρονήματος:

Όταν ο Κύριος μιλούσε και εξηγούσε στους μαθητές Του τα σχετικά με τα πάθη και τον σταυρικό θάνατό Του, ο Πέτρος, αφού πήρε τον Κύριο κατ' ιδίαν, άρχισε να Τον παρακαλεί και να Τον προτρέπει να αποφύγει το μαρτύριο. Τότε ο Χριστός στράφηκε και τού είπε αυστηρά τα σκληρά, αλλά θεραπευτικά αυτά λόγια: *«Υπαγε οπίσω μου σατανά: σκάνδαλόν μου ει ότι ου φρονείς τα τού Θεού, αλλά τα των ανθρώπων»* (Ματθ. 1στ', 2 1 - 23).

Από τα λόγια αυτά καταλαβαίνουμε ότι **κοσμικό φρόνημα έχει κάποιος, όταν σκέφτεται για πνευματικά θέματα, δηλαδή για τα θέματα της σωτηρίας της ψυχής του, με ανθρώπινα και λογικά κριτήρια** ή με σκοπό την καλοπέραση, την άνεση, την αμαρτία και όχι όπως ο Θεός απαιτεί, δηλαδή με αγώνα σκληρό εναντίον τού αμαρτωλού εαυτού μας και ολοκληρωτικό δόσιμο στον Θεό. Αυτό γίνεται ξεκάθαρο από τα αμέσως επόμενα λόγια τού Χριστού προς τους Μαθητές. Αφού επετίμησε τον Πέτρο, στράφηκε προς όλους τους Μαθητές και τους είπε: *«Ει τις θέλει οπίσω μου ελθείν, απαρνησάσθω εαυτόν και αράτω τον σταυρόν αυτού και ακολουθείτω μοι»* (Ματθ. 1στ', 24).

Όσοι δεν θέλουν να σκέπτονται και συμπεριφέρονται όπως οι άνθρωποι τού κόσμου της αμαρτίας, και θέλουν να ακολουθήσουν τον Χριστό, πρέπει να γνωρίζουν ότι το φρόνημα τού Θεού είναι άρνηση τού εαυτού και σταυρός, δηλαδή αγώνας συνεχής ενάντια στα αμαρτωλά πάθη και την οποιανδήποτε αμαρτία.

Θα πρέπει όμως να κάνουμε μία ευρύτερη ανάλυση των όρων, για να καταστούν περισσότερο κατανοητοί.

Εάν αναζητήσουμε την έννοια τού όρου «**φρόνημα**» σ' ένα λεξικό, θα δούμε ότι αυτό σημαίνει σκέψη, διανόηση, επιθυμία, γνώση, ιδεολογία κ.τ.λ.

Στην Ορθοδοξία όμως, η έννοια τού όρου, πέρα από αυτά, σημαίνει κάτι το βαθύτερο και ουσιαστικότερο. Προσδιορίζει **την όλη ύπαρξη και ζωή τού ανθρώπου**, καταδεικνύοντας τον ιδιαίτερο τρόπο ζωής και ακόμη περισσότερο τη στάση την οποία λαμβάνει απέναντι στα διάφορα θέματα της ζωής γενικότερα.

Για να προσδιορίσουμε επακριβώς αυτό που αναφέραμε πιο πάνω, θα αναφέρουμε ένα χαρακτηριστικό χωρίο τού Αποστόλου Παύλου. Λέγει συγκεκριμένα προς τους Ρωμαίους: «**Οι γαρ κατά σάρκα όντες τα της σαρκός φρονούσιν, οι δε κατά πνεύμα τα τού πνεύματος. το γαρ φρόνημα της σαρκός θάνατος, το δε φρόνημα τού πνεύματος ζωή και ειρήνη διότι το φρόνημα της σαρκός έχθρα εις Θεόν**» (Ρωμ. η', 5 - 6).

Εδώ, πρέπει να παρατηρήσουμε ότι, όταν ο Απόστολος ομιλεί «**για φρόνημα της σαρκός**», δεν εννοεί μόνο τα σαρκικά αμαρτήματα, αλλά τον κοσμικό τρόπο σκέψεως και ενεργειών τού ανθρώπου. Εννοεί εκείνον που απολυτοποιεί την κοσμική ζωή, που έχει ως συνέπεια την στέρηση της θείας ζωής. Συνεπώς, το νόημα των λόγων τού Αποστόλου είναι ότι, πνευματικός άνθρωπος είναι εκείνος που αγωνίζεται να έχει το πνεύμα τού Θεού και όχι το πνεύμα τού κόσμου. Γι' αυτό παρακάτω θα τουίσει με έμφαση, «**ει δε τις Πνεύμα Χριστού ουκ έχει, ούτος ουκ έστιν αυτού... όσοι γαρ Πνεύματι Θεού άγονται, ούτοι εισίν υιοί Θεού**» (Ρωμ. η', 9¹⁴).

Η σαρκικότητα, κατά τη διδασκαλία τού Αποστόλου Παύλου, δεν αναφέρεται, όπως είπαμε και πιο πάνω, σε μια κατηγορία αμαρτημάτων, των λεγομένων σωματικών, αλλά στην όλη ζωή τού ανθρώπου, που δεν εμπνέεται από το Άγιον Πνεύμα και την εν Χριστώ ζωή. Ο Ιερός Χρυσόστομος αναφερόμενος στα λόγια τού Αποστόλου γράφει: «**Φρόνημα γαρ σαρκός ενταύθα φημί τον γεώδη λογισμόν, τον παχύν, τον προς τα βιωτικά και ταις πονηραίς πράξεσιν επτοημένον**». Συνεπώς, με βάση την Ευαγγελική και Πατερική διδασκαλία, η λέξη φρόνημα εκφράζει την όλη νοοτροπία τού ανθρώπου, από τον τρόπο που ζει, που σκέπτεται μέχρι και τη σχέση που πραγματικά έχει με τον Θεό.

Ο προσδιορισμός τού ορθοδόξου φρονήματος είναι η βίωση της ζωής τού Χριστού μέσα από την Παράδοση της Εκκλησίας Του. Με άλλα λόγια, ορθόδοξο φρόνημα είναι η αποδοχή όλων των εντολών τού Χριστού και η βίωσή τους, η αποδοχή των εμπειριών των αγίων και η βίωση της εκκλησιαστικής ζωής.

Ο άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος γράφει σχετικά: **«Εκείνους ονομάζω αιρετικούς τους λέγοντας μη είναι τινά εν τοις καθ' ημάς χρόνοις και εν μέσω ημών τον δυνάμενον φυλάξαι τας ευαγγελικάς εντολάς και κατά τους αγίους γενέσθαι πατέρας»**. Δηλαδή, σύμφωνα με τον Άγιο, αιρετικοί είναι όλοι εκείνοι που ισχυρίζονται ότι στις ημέρες μας είναι αδύνατο να ζήσουν σύμφωνα με το Ευαγγέλιο και να γίνουν άγιοι, όπως ήταν και οι Πατέρες μας. Ακόμη, λέγει, όσοι ισχυρίζονται ότι μας χρειάζεται και κάτι άλλο εκτός από αυτό που μας απεκάλυψε ο Χριστός, για να σωθούμε και να έχουμε την ευτυχία και μακαριότητα «ου μερικήν τίνα αίρεσιν κέκτηνται, αλλά πάσαν» και παράλληλα «ανατρέπουσιν πάσας τας θείας Γραφάς». Συνεπώς, **αυτοί που αναζητούν την ολοκλήρωσή τους έξω από την εν Χριστώ σωτηρία, καταφεύγοντας σε αποκρυφιστικές, υγιεινιστικές, εναλλακτικές «θεραπείες» κ.λπ, αυτοί είναι αιρετικοί**, διότι έχουν άλλο φρόνημα από το φρόνημα τού Ευαγγελίου και των Πατέρων.

Κατά συνέπεια, το φρόνημα τού Χριστιανού για να είναι Ορθόδοξο, πρέπει να είναι Ευαγγελικό και Εκκλησιαστικό. Δεν μπορούμε ούτε να αφαιρέσουμε, ούτε να προσθέσουμε τίποτα στη διδασκαλία και ζωή της Εκκλησίας. Δεν προσαρμόζουμε την εκκλησιαστική ζωή με τη δική μας κοσμική ζωή, αλλά τη δική μας κοσμική ζωή την μεταμορφώνουμε και ταυτίζουμε με την εκκλησιαστική ζωή. Δεν μπορούμε να κάνουμε διαχωρισμό διδασκαλίας, ήθους, ζωής και τάξεως της Εκκλησίας εν ονόματι οποιασδήποτε μεθόδου και τεχνικής.

Σκοπός της εν Χριστώ ζωής είναι η θέωση τού ανθρώπου, γι' αυτό και είναι καθαρά Χριστοκεντρική. Δεν έχει να κάνει τίποτα με ανθρωποκεντρικές αντιλήψεις και ενδοκοσμικές κοινωνιολογικές, θεραπευτικές μεθόδους. Ο Απόστολος Παύλος κάνει σαφές ότι **σκοπός τού Χριστιανού είναι**, **«κραταιωθήναι δια τού Πνεύματος αυτού (του Θεού) εις τον έσω άνθρωπον, κατοικήσαι τον Χριστόν δια της πίστεως εν ταις καρδίαις υμών»** (Εφεσ. γ', 14 - 21). **Η αναζήτηση και τελείωση τού ανθρώπου δεν πραγματοποιείται μέσω αποκρυφιστικών ή υγιεινιστικών και άλλων μεθόδων, αλλά δια τού Θεανθρώπου Ιησού μέσα από την**

ασκητική και μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας.

Η μετάνοια (=αλλαγή φρονήματος) που κηρύσσει η Εκκλησία μας δεν σημαίνει επιστροφή στην υγιεινή διατροφή και τις μεθόδους εναλλακτικής «θεραπείας», αλλά αυτό που ο Απόστολος Πέτρος κηρύττει: «*Μετανοήσατε ουν και επιστρέψατε εις το εξαλειφθήναι υμών τας αμαρτίας*» (Πράξ. γ', 19).

Άρα, σκοπός τού Χριστιανού δεν είναι η σωματική υγεία, η μακροζωία, η κατά κόσμον άνεση και ευτυχία, αλλά η θέωσή του. Αυτό μας κηρύττει η Εκκλησία δια τού Αποστόλου Παύλου: «*Να πληρωθήτε εις παν το πλήρωμα τού Θεού*». «*Ίνα δώη ημίν κατά τον πλούτον της δόξης αυτού*». «*Μέχρι καταντήσωμεν οι πάντες... εις άνδρα τέλειον, εις μέτρον ηλικίας τού πληρώματος τού Χριστού*».

Το φρόνημά μας πρέπει να ταυτίζεται με το φρόνημα των αγίων, που έφθασαν στη θέωση, και όχι να στηρίζεται σε προσωπικούς ή κοσμικούς στοχασμούς και απόψεις. Γι' αυτό και η Αγία μας Εκκλησία μας υπενθυμίζει συνεχώς: «*Οι Προφήται ως είδον, οι Απόστολοι ως εδογμάτισαν, η Οικουμένη ως συμπεφρόνηκεν... ούτω φρονούμεν, ούτω λαλούμεν, ούτω κηρύσσομεν Χριστόν τον αληθινόν Θεόν ημών... Αύτη η πίστις των Αποστόλων, αύτη η πίστις των Πατέρων, αύτη η πίστις των Ορθοδόξων, αύτη η πίστις την Οικουμένην εστήριξεν*» (Συνοδικόν της Ορθοδοξίας).

Το δε φρόνημα αυτό διατυπώνεται με ακρίβεια στην εξής φράση τού Συμβόλου της Πίστεώς μας: «*Προσδοκώ ανάστασιν νεκρών και ζωήν τού μέλλοντος αιώνος. Αμήν*».

(Πηγή: Περιοδικό της [Παγκύπριας Ένωσης Γονέων ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ](#), Ηλεκτρονική επεξεργασία: egolpion.com, Σημείωση Αντιστασιακού Εγκόλπιου: Στο άρθρο υπάρχει και εκτενής αναφορά για την Νησαιοθεραπεία την οποία όμως αφαιρέσαμε ώστε να την δημοσιεύσουμε σε ξεχωριστή ανάρτηση. Ολόκληρο το άρθρο μπορείτε να το διαβάσετε στο Περιοδικό της ΠΕΓ.)

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ θα ήθελε θερμά να ευχαριστήσει την Γραμματεία της Παγκύπριας Ένωσης Γονέων για την άδεια αναδημοσίευσης του άρθρου.

Διαβάστε περισσότερα άρθρα για τις εναλλακτικές "θεραπείες" πατώντας [εδώ](#)